

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПОРІВНЯЛЬНА БІОХІМІЯ ЕКСКРЕТІВ І СЕКРЕТІВ ТВАРИН

спеціальність	Нб Ветеринарна медицина	обов'язковість дисципліни	Вибіркова
освітня програма	Ветеринарна медицина	факультет	Ветеринарної медицини
освітній рівень	другий (магістерський) рівень	кафедра	Фізіології та біохімії тварин

ВИКЛАДАЧ

Якименко Тетяна Ігорівна

Вища освіта – спеціальність біологія

Науковий ступень - кандидат біологічних наук 03.00.04 – біохімія (біологічні науки)

Вчене звання - доцент кафедри фізіології та біохімії тварин

Досвід роботи – більше 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка практикумів з біологічної хімії;
- досвід наукової роботи більше 30 років;
- авторка більше 10 методичних розробок;
- учасниця наукових з'їздів і науково-методичних конференцій.

Телефон	0508410272	електронна пошта	tatyankayakimenko51@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	------------------	-------------------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Набути ветеринарно-клінічних навичок аналізу біохімічного складу ключових біологічних рідин (кров, сеча, слина, CSF, синовіальна, амніотична), зрозуміти їхнє значення в діагностиці захворювань тварин, засвоїти методики збору, аналізу та інтерпретації результатів.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, семінари, кафедральна конференція здобувачів вищої освіти
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • Уміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності (ЗК 1, ЗК2, СК2)/ індивідуальні практичні заняття. • Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати (ЗК 3, ЗК2, СК6, СК 7) / індивідуальні практичні заняття. • Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7, ЗК 8)/ індивідуальні практичні заняття. • Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, пошуку, обробки інформації з різних джерел (ЗК1, ПРН3)/ індивідуальні практичні заняття.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 14 годин лекції, 30 годин лабораторно-практичні заняття; 46 годин самостійних занять; поточний контроль (2 розділи); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, сумлінність
Умови зарахування	«вільне зарахування».

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.</p> <p>ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів</p>	Програмні результати навчання	ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
--------------------	--	--------------------------------------	---

організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.

СК2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.

СК6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК7. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Розділ 1. Класифікація та функції біологічних рідин. Біохімія крові

Лекція 1.	Вступ: класифікація та функції біологічних рідин. Роль рідин у транспорті, кислотно-лужному балансі, діагностиці	Лабораторно-практичне заняття 1 (ЛПЗ 1)	Правила і методи відбору, консервації і зберігання біорідин. Біобезпека.	Самостійна робота	Роль буферних систем у підтримці стабільності біологічних рідин.
		ЛПЗ 2	Загальні біохімічні показники та їх клінічне значення		Метаболізм та регуляція електролітного балансу.
Лекція 2.	Кров і її компоненти: плазма, сироватка, формені елементи	ЛПЗ 3	Фізико-хімічні показники плазми (осмолярність, рН, білки). Глюкоза, білки у плазмі крові.		Біохімічні основи роботи ферментів у біологічних рідинах.
		ЛПЗ 4	Біохімічні показники функціонального стану печінки, нирок, серця та	Склад плазми крові: білки, ліпіди, вуглеводи, неорганічні речовини.	

Лекція 3.	Лімфа, її компоненти, біологічна роль	ЛПЗ 5	м'язів за аналізом крові	Еритроцити та їхній біохімічний склад, роль гемоглобіну.	
		ЛПЗ 6	Фізико-хімічні показники лімфи (осмолярність, рН, білки)		Біохімія лейкоцитів та тромбоцитів.
		ЛПЗ 7	Біохімічні маркери запальних і метаболічних процесів		Порушення білкового, ліпідного та вуглеводного обміну в крові.
Розділ 2. Біохімія секретів та екскретів					
Лекція 4.	Сеча: нормальний показники	ЛПЗ 8	Аналіз сечі (складові, осад)	Самостійна робота	
		ЛПЗ 9	Біохімічні дослідження сечі: азотисті сполуки, експрес-тести		
Лекція 5.	Молоко, синовіальна та амніотична рідини	ЛПЗ 10	Патологічні складові сечі		
		ЛПЗ 11	Біохімія молока: визначення білків, жиру, лактози, діагностика маститу		
Лекція 6.	Спинномозкова рідина (CSF) і серозні рідини	ЛПЗ 12	Інтерпретація результатів дослідження сечі та молока		
Лекція 7.	Слина, піт, сльози, шлунковий сік, секретри травної системи, жовч	ЛПЗ 13	Аналіз CSF: білок, глюкоза, клітини		
		ЛПЗ 14	Використання аналізу секретів у діагностиці та моніторингу захворювань		
		ЛПЗ 15	Підсумкове заняття (2 розділ).		
			Наукова конференція здобувачів вищої освіти	Біохімічні показники сечі, що сигналізують про ниркову патологію Креатинін в сечі, його діагностичні значення. Визначення біохімічних показників сечі як методу діагностики захворювань. Кетонурія, глюкозурія, протеїнурія та їхнє значення. Порушення білкового, ліпідного та вуглеводного обміну в крові. Нормальний склад CSF, його зміни при менінгіті. Маркери в слині Роль діагностики амніотичної рідини у ветеринарній акушерській практиці.	

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Клінічна біохімія: текст і кольорові ілюстрації: 7-е видання / Майкл Мерфі, Раджив Шривастава, Кевін Дінс: «Медицина», - 2024. - 191 С.
ISBN: 978-617-505-965-4 (9786175059654)
2. Клінічна біохімія : підручник: у 3-х томах. / Г.Г. Луньова, Г.М. Ліпкан, Л.В. В'юницька та ін. / за ред. Г.Г. Луньової.- Львів: «Магнолія», 2021.
3. Клінічне дослідження сечі: навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Талько В. В. [та ін.]; Нац. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика, Наук. центр радіац. медицини АМН України. - К.: Шевчук, 2007. - 161 с.: іл., табл.
4. Лаповець Л.Є., Лебедь Г.Б., Ястремська О.О. Клінічна лабораторна діагностика: підручник. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 472 с.: 32 кольор. вкл.

Методичне забезпечення

1. Практикум з біологічної хімії: Навчально-методичний посібник для студентів сільськогосподарських закладів освіти III - IV рівнів акредитації /під редакцією Лауреата Державної премії України в області науки і техніки, академіка УАН, професора Жегунова Г. Ф. –Х.: ХДЗВА, 2011. – 326 с.: іл.
2. Аналітична хімія та інструментальні методи аналізу : навч. посіб. / Т. А. Пальчевська, А. П. Строкань, Г. В. Тарасенко та ін. – Київ: КНУТД, 2013. - 237 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання (диф. залік, іспит)	100 бальна ECTS (стандартна)	до 100	40 % - підсумкове тестування 60 % - поточна робота студента протягом семестру
Підсумкове оцінювання (нз)	100 бальна ECTS (стандартна)	до 100	100 % - усереднена оцінка за розділи
Оцінювання розділу	100 бальна сумарна	до 30	30 % - відповіді на тестові питання
		до 30	30 % - результат засвоєння блоку самостійної роботи
		до 40	40 % - активність студента на заняттях (усні відповіді)

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності

та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.